

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 55

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărți, 19 ianuarie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 763 din 22 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice	2–4
Decizia nr. 846 din 18 noiembrie 2020 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar	5–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
7. — Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind aprobarea Listei apelor minerale naturale recunoscute în România	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 763

din 22 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Iuliana Cotîrlan, Ovidiu Eugen Vlădoi, Mihai-Ovidiu Dumitrache, Elena Marcela Glodeanu, Petre Tudor Gușet, Anca Mihaela Radu, Elena Aura Munteanu, Mariana-Claudia Vasilica, Maria Gabriela Fetche și Steluța Burlăcean, prin Sindicatul Managerilor Publici, în Dosarul nr. 10.621/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.325D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 77 din 18 februarie 2020.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 2 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 10.621/3/2018, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice**. Excepția a fost ridicată de Iuliana Cotîrlan, Ovidiu Eugen Vlădoi, Mihai-Ovidiu Dumitrache, Elena Marcela Glodeanu, Petre Tudor Gușet, Anca Mihaela Radu, Elena Aura Munteanu, Mariana-Claudia Vasilica, Maria Gabriela Fetche și Steluța Burlăcean, prin Sindicatul Managerilor Publici, într-o cauză având ca obiect un litigiu privind funcționarii publici.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece determină diminuarea salariilor al căror quantum aferent lunii decembrie 2017 se află peste cel stabilit de legiuitor. Astfel, prin dispozițiile legale contestate,

legiuitorul nu a avut în vedere sub nicio formă menținerea standardelor de viață ale categoriilor sociale afectate de măsurile de reducere a salariilor aflate în plată la nivelul lunii decembrie 2017. Ca efect al aplicării dispozițiilor legale criticate, anumite categorii de funcționari publici, precum managerii publici, sunt afectate prin scăderea semnificativă a drepturilor salariale, în procente cuprinse între 10—36%, astfel încât acestor categorii sociale le este afectat în mod grav standardul de viață, pe lângă faptul că li se aplică un tratament discriminatoriu în raport cu alte categorii de personal plătit din fonduri publice, ale căror salarii cresc. Prin reducerea substanțială a salariilor anumitor categorii de funcționari publici se aduce atingere principiului protecției așteptărilor legitime, iar cetățenii nu se mai pot baza pe predictibilitatea normelor de drept. Limitarea prevăzută la art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 reprezintă, în realitate, o reducere a salariului aflat în plată în luna decembrie 2017 și astfel o ingerință nejustificată, netransparentă, discriminatorie și disproporționată în drepturile deja câștigate și legal recunoscute managerilor publici. Totodată, prin prevederile legale criticate, legiuitorul contrazice principiile prevăzute de art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017, printre care principiul egalității, principiul importanței sociale a muncii, principiul ierarhizării, atât pe verticală, cât și pe orizontală, principiul transparenței mecanismului de stabilire a drepturilor salariale.

6. Prin reducerea salariului aflat în plată la nivelul lunii decembrie 2017 se aduce atingere dreptului de proprietate privată, în substanța sa, având în vedere că drepturile salariale și de natură salarială pot fi asimilate noțiunii de „bun” protejat de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, dispozițiile legale criticate determină o ingerință nejustificată a autorităților publice, o expropriere, fără a fi respectate condițiile privind privarea de proprietate sau restrângerea dreptului de proprietate.

7. Autorii mai susțin încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, deoarece prin aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 se realizează o scădere semnificativă a salariului managerilor publici, deși Legea-cadru nr. 153/2017 prevede o creștere/menținere a salariului de bază pentru majoritatea persoanelor care lucrează în autoritățile publice.

8. De asemenea, autorii excepției consideră că prevederile de lege criticate încalcă dreptul la muncă, de vreme ce aplicarea acestor prevederi conduce la scăderea salariului care este o componentă a dreptului la muncă, iar restrângerea exercițiului acestui drept nu respectă exigențele art. 53 din Constituție. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale (spre exemplu, Decizia nr. 859 din 16 iunie 2009, Decizia Curții Constituționale nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, precum și deciziile Curții

Constituționale nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010) și din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind noțiunea de „bun”.

9. Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, reținând că textele normative criticate reglementează modalitatea de determinare a salariului autorilor excepției începând cu data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017, marjă de apreciere recunoscută legiuitorului național și permisă, din perspectiva Curții Europene a Drepturilor Omului, în condițiile respectării unui echilibru just între diversele interese în cauză. Invocă considerente cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr. 1.155 din 13 septembrie 2011, precum și aspecte din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, relevante în ceea ce privește dreptul la respectarea bunurilor, spre exemplu, Decizia din 6 decembrie 2011, pronunțată în cauzele *Felicia Mihăieș împotriva României* și *Adrian Gavril Senteș împotriva României*.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, care au următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (3): *„Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, drepturile salariale ale personalului prevăzut la alin. (1) sunt și rămân, în mod exclusiv, cele prevăzute în prezenta lege.”;*

— Art. 38 alin. (6): *„În situația în care, începând cu 1 ianuarie 2018, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare sunt mai mari decât cele stabilite potrivit prezentei legi pentru anul 2022 sau devin ulterior mai mari ca urmare a majorărilor salariale reglementate, se acordă cele stabilite pentru anul 2022.”*

14. În opinia autorilor excepțiilor, prevederile de lege ce formează obiectul excepției contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 41 privind munca și protecția socială a muncii, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 47 privind nivelul de trai și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul oricărei persoane fizice și juridice la respectarea bunurilor.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice au mai format obiect al controlului de constituționalitate, exercitat prin prisma unor critici similare, iar prin mai multe decizii (spre exemplu, Decizia nr. 310 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 663 din 9 august 2019, Decizia nr. 700 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 29 ianuarie 2020, sau Decizia nr. 77 din 18 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 19 iunie 2020), Curtea Constituțională a respins excepțiile de neconstituționalitate.

16. Astfel, analizând prevederile legale criticate în ansamblul actului normativ din care fac parte, Curtea a reținut că Legea-cadru nr. 153/2017 are ca obiect de reglementare stabilirea unui sistem de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului, începând cu data de 1 iulie 2017, data intrării în vigoare a legii. De la această dată, drepturile salariale ale personalului plătit din bugetul general consolidat al statului sunt și rămân, în mod exclusiv, cele stabilite în lege, astfel cum prevede art. 1 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017, prevederi aplicabile în mod nediferențiat în cadrul acestei categorii.

17. În privința modului de stabilire a salariilor de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, a indemnizațiilor de încadrare și a indemnizațiilor lunare, art. 12 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 dispune că acestea se stabilesc potrivit prevederilor analizate și anexelor nr. I—IX la lege, astfel încât, împreună cu celelalte elemente ale sistemului de salarizare, să se încadreze în fondurile aprobate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale și bugetele fondurilor speciale pentru cheltuielile de personal, în vederea realizării obiectivelor, programelor și proiectelor stabilite. Începând cu anul 2023, potrivit prevederilor art. 12 alin. (2) din lege, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare se vor stabili, pentru toate funcțiile cuprinse în anexele nr. I—VIII la lege, prin înmulțirea coeficienților prevăzuți în anexele nr. I—VIII cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare.

18. În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017, prin art. 36 din acest act normativ s-a stabilit că, la data intrării sale în vigoare, 1 iulie 2017, trebuie să se procedeze la reîncadrarea personalului salarizat „pe noile funcții, grade/trepte profesionale, gradație corespunzătoare vechimii în muncă și vechime în specialitate/vechime în învățământ avute, cu stabilirea salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare și indemnizațiilor lunare potrivit art. 38”.

19. Astfel, art. 38 din Legea-cadru nr. 153/2017 cuprinde dispoziții prin care se determină în mod specific condițiile de aplicare în timp a legii. Prin alin. (1) al acestui articol este instituită regula aplicării etapizate a legii, începând cu data de 1 iulie 2017, iar etapele temporale sunt enunțate în alin. (2)—(6). Prevederile art. 38 alin. (6) din legea-cadru stabilesc faptul că, în situația în care, începând cu 1 ianuarie 2018, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare sunt mai mari decât cele stabilite potrivit acestei legi pentru anul 2022 sau devin ulterior mai mari ca urmare a

majorărilor salariale reglementate, se acordă cele stabilite pentru anul 2022.

20. Stabilirea, prin prevederile art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, a unei limite a cuantumului salariului de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare care sunt mai mari decât cele stabilite, potrivit acestei legi, la nivelul prevăzut de lege pentru anul 2022 are un caracter tehnic, fără a dispune cu privire la reducerea salariilor de bază ale personalului plătit din fonduri publice. O asemenea soluție legislativă este circumscrisă scopului urmărit de legiuitor, astfel cum acesta este enunțat în expunerea de motive la Legea-cadru nr. 153/2017, și anume acela de „eliminarea disfuncționalităților salariale existente în sistemul public de salarizare”, și vizează, în ansamblu, toate categoriile de personal plătit din fonduri publice.

21. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că stabilirea principiilor și a condițiilor concrete de acordare a drepturilor salariale personalului bugetar intră în atribuțiile exclusive ale legiuitorului, în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. Constituția prevede în art. 41 alin. (2), printre drepturile salariale la protecția socială a muncii, „*instituirea unui salariu minim brut pe țară*”, fără să dispună cu privire la cuantumul acestuia (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 706 din 11 septembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 23 octombrie 2007).

22. În raport cu cele enunțate și aplicând aceste considerente de principiu în cauză, Curtea a reținut că prevederile legale criticate, prin conținutul lor normativ, nu semnifică o restrângere a exercițiului dreptului fundamental la salariu, în sensul art. 53 din Constituție.

23. Cât privește invocarea unor aspecte din jurisprudența Curții Constituționale privind restrângerea exercițiului dreptului fundamental la salariu, Curtea a reținut că acestea vizează ipoteze juridice distincte de cea avută în vedere prin prevederile legale criticate, motiv pentru care acestea nu au relevanță pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Iuliana Cotîrlan, Ovidiu Eugen Vlădoi, Mihai-Ovidiu Dumitrache, Elena Marcela Glodeanu, Petre Tudor Gușet, Anca Mihaela Radu, Elena Aura Munteanu, Mariana-Claudia Vasilica, Maria Gabriela Fetche și Steluța Burlăcean, prin Sindicatul Managerilor Publici, în Dosarul nr. 10.621/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 1 alin. (3) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

24. Referitor la invocarea principiului protecției așteptărilor legitime a cetățenilor și a dreptului la respectarea unui „*bun*”, prevăzut de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a observat că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în Convenție nu se conferă dreptul de a primi în continuare un salariu într-un anumit cuantum (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 19 aprilie 2007, pronunțată în Cauza *Vilho Eskelinen și alții împotriva Finlandei*, paragraful 94). Prin urmare, stabilirea prin lege a unei limite a salariilor de bază plătite angajaților din fonduri publice la nivelul prevăzut pentru anul 2022 nu are semnificația încălcării regulilor fundamentale și convenționale invocate.

25. Cât privește critica de neconstituționalitate formulată prin raportare la art. 47 din Constituție privind dreptul la un nivel de trai decent, Curtea a reținut că stabilirea aceluși standard al nivelului de trai care poate fi considerat decent trebuie apreciată de la caz la caz, în funcție de o serie de factori conjuncturali, nefiind posibilă stabilirea unui standard fix, imuabil (a se vedea în acest sens Decizia nr. 765 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 6 iulie 2011). Or, măsura stabilită prin textele de lege criticate se integrează ansamblului de acțiuni ale statului de adaptare la resursele financiare existente, neputându-se reține o afectare a nivelului de trai decent, contrară Constituției.

26. De asemenea, Curtea a observat că, pe fondul prevederilor legale anterioare privind salarizarea bugetarilor, reglementarea salarizării personalului plătit din fonduri publice prin Legea-cadru nr. 153/2017 apare ca un proces complex, care, în mod necesar, presupune, în timp, o serie de corecții și corelări cu ansamblul actelor normative care fac parte din fondul activ al legislației, aspecte de competența autorității legiuitoare.

27. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să ducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 846

din 18 noiembrie 2020

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, obiecție formulată de Avocatul Poporului, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. 18.228 din 9 octombrie 2020, Avocatul Poporului a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată cu nr. 6.142 din 9 octombrie 2020 și constituie obiectul Dosarului nr. 1.715A/2020.

3. În **motivarea sesizării de neconstituționalitate**, autorul obiecției susține că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind caracteristicile statului de drept și ale art. 1 alin. (5), în componenta sa privind principiul legalității și principiul securității raporturilor juridice, ale art. 45 privind libertatea economică și ale art. 135 alin. (1) referitor la principiile economiei de piață. Astfel, legea criticată impune unităților farmaceutice veterinare pentru comercializarea cu amănuntul obligații noi referitoare la condițiile de funcționare, comercializarea și administrarea produselor medicinale veterinare constând în (i) obligativitatea desfășurării activității din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare exclusiv în prezența unui medic veterinar [art. I pct. 17 referitor la modificarea art. 37 alin. (3) din Legea nr. 160/1998], respectiv obligativitatea deținerii acționariatului majoritar și a majorității voturilor în cadrul adunării generale de către medici veterinari [art. I pct. 14 referitor la modificarea art. 28 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 160/1998].

4. Cu privire la prima obligație impusă, autorul obiecției arată că prin art. I pct. 17 din legea criticată se modifică art. 37 alin. (3) din Legea nr. 160/1998, în sensul că activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare se desfășoară exclusiv în prezența unui medic veterinar cu drept de liberă practică, responsabil pentru vânzarea produselor medicinale veterinare. Respectarea acestei obligații se realizează sub sancțiunea contravențională prevăzută la art. I pct. 20 din lege cu referire la introducerea art. 45¹ alin. (4) în Legea nr. 160/1998, în sensul că desfășurarea activității prevăzute la art. 37 alin. (3) fără prezența medicului veterinar se sancționează gradual, pornind de la avertisment pentru prima

abatere și ajungând până la 10.000 de lei și suspendarea activității pentru o perioadă de 3 luni.

5. Deși impune condiții care modifică substanțial cadrul legal în vigoare, actul normativ criticat nu reglementează dispoziții tranzitorii referitoare la termene adecvate pentru îndeplinirea noilor obligații impuse de legiuitor. Or, absența termenului de implementare a acestora creează o disproporție vădită între interesul public protejat (sănătatea publică și a animalelor) și destinarii norme juridice, afectând direct libertatea economică și principiile economiei de piață și indirect dreptul consumatorilor finali, care ajung să resimtă toate consecințele negative generate de situația de blocaj care se produce ca efect imediat al adoptării modificărilor legislative, în sensul că proprietarilor de animale le va fi limitat/îngrădit accesul la medicamente veterinare necesare sănătății animalelor deținute, având ca finalitate deteriorarea stării de sănătate a acestora.

6. Avocatul Poporului consideră ca fiind necesară reglementarea unui termen adecvat pentru implementarea măsurilor preconizate de lege, un exemplu de conduită juridică loială în acest sens fiind chiar termenul de aplicare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE care, deși a intrat în vigoare la 27 decembrie 2019, urmează a fi aplicat până la 28 ianuarie 2022. Astfel, conduita impusă de legiuitor, în lipsa unui termen realist de implementare, nu apare ca fiind proporțională cu scopul urmărit (acela de a asigura sănătatea publică și a animalelor), întrucât, pe de-o parte, numărul medicilor veterinari existenți pe piața din România care îndeplinesc condițiile propuse spre a fi instituite prin legea analizată este insuficient pentru a asigura îndeplinirea atribuțiilor exclusive care le-ar reveni la nivelul întregii țări, iar, pe de altă parte, dacă farmaciile veterinare ar reuși totuși să se mențină pe piață, nu se vor putea conforma în timp util acestor cerințe, fiind în cele mai multe cazuri vorba despre unități ce deservește un număr mare de gospodării, inclusiv în zonele rurale îndepărtate. În plus, prin aplicarea imediată a noului act normativ, unitățile medical-veterinare, înființate și funcționând cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, sunt puse în fața unei situații legislative noi, fiindu-le impuse condiții și efecte pe care nu le-au avut în vedere, ceea ce denotă o vădită instabilitate și incoerență legislativă, contrară principiului securității raporturilor juridice civile care constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept.

7. Chiar dacă atât Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Hotărârea pronunțată în Cauza C-297/16, CMVRO), cât și Curtea Constituțională (Decizia nr. 511 din 4 iulie 2017) au decis că exclusivitatea medicilor veterinari în ceea ce privește comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar se justifică din perspectiva importanței valorilor apărute prin intermediul acestei prevederi și a gravității consecințelor ce pot

apărea în cazul unei soluții legislative diferite, autorul obiecției apreciază că impunerea de reguli noi fără reglementarea unui termen adecvat și rezonabil care să permită subiectului de drept să răspundă noilor cerințe legislative reprezintă și o încălcare a exigențelor constituționale sub aspectul principiului securității juridice și a principiului încrederii legitime, care impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice și stabilitatea regulilor instituite prin acestea (se invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 26 din 18 ianuarie 2012).

8. Referitor la principiul stabilității/securității raporturilor juridice, invocă Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008, în care Curtea Constituțională a reținut că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. În legătură cu acest principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că „unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice” (Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza *Androne împotriva României*, Hotărârea din 7 octombrie 2009 pronunțată în Cauza *Stanca Popescu împotriva României*). Curtea europeană a mai statuat că, „odată ce Statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții” (Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza *Păduraru împotriva României*, Hotărârea din 6 decembrie 2007 pronunțată în Cauza *Beian împotriva României*).

9. În continuare, Avocatul Poporului observă că, în scopul creării unui mediu concurențial și a unei piețe interne competitive, este garantat, la nivel constituțional, principiul libertății economice care, împreună cu libera inițiativă, constituie fundamentul economiei de piață. Acest drept fundamental este reglementat de art. 45 din Constituție, care coroborat cu art. 135 din Legea fundamentală statuează că economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență. De asemenea, statul este obligat să asigure libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție. Textele constituționale referitoare la libertatea economică și economia de piață sunt într-o strânsă legătură juridică, astfel încât vătămarea uneia dintre ele va afecta în mod direct și funcționarea celeilalte. Libertatea economică nu poate exista în mod real în afara unei economii de piață, după cum nici economia de piață nu este posibilă fără să existe mecanisme de garantare a libertății economice.

10. Or, în cazul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, din analiza expunerii de motive nu rezultă dacă noua soluție legislativă este rezultatul unei analize a nevoilor proprietarilor de animale din piața internă și nu se demonstrează că noile cerințe sunt proporționale cu riscul prezentat fără a limita în mod nejustificat funcționarea pieței interne, astfel încât să corespundă scopului și considerentelor noului Regulament a cărui aplicare trebuie realizată până în 28 ianuarie 2022. Astfel, noul act normativ ignoră implicațiile pe care o astfel de măsură le are prin prisma restrângerii exercițiului libertății economice.

Or, potrivit art. 31 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, instrumentul de prezentare și motivare — reprezentat de expunerea de motive în cazul propunerilor legislative — include conținutul evaluării impactului actelor normative, printre care și „impactul socioeconomic — efectele asupra mediului macroeconomic, de afaceri, social și asupra mediului înconjurător, inclusiv evaluarea costurilor și beneficiilor”.

11. Fără a contesta legitimitatea Parlamentului de a stabili condițiile de comercializare a medicamentelor, Avocatul Poporului consideră că acestea trebuie reglementate cu păstrarea echilibrului între interesul public urmărit (asigurarea sănătății animalelor), pe de o parte, și garantarea principiului securității și a stabilității juridice și a loialității juridice față de operatori economici care funcționează cu respectarea cadrului legal în vigoare și cărora trebuie să li se ofere o șansă reală de a implementa noile condiții în scopul asigurării continuității în activitatea economică, pe de altă parte.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

13. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis cu Adresa nr. 2/6.884 din 4 noiembrie 2020, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 6.872 din 4 noiembrie 2020, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este neîntemeiată. Arată că invocarea de către autorul sesizării a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE, intrat în vigoare și cu termen de aplicare obligatoriu pentru statele membre până la 28 ianuarie 2022, nu vine decât în sprijinul modificărilor și completărilor aduse legii criticate/analizate, în scopul clarificării acesteia, referitor la comercializarea și administrarea produselor medicinale veterinare. De fapt, prin modificările și completările aduse legii supuse controlului de constituționalitate, Parlamentul, ca organ legiuitor, a pus această lege în acord cu legislația europeană, confirmată punctual de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene în hotărârea pronunțată în Cauza C-297/16 și de către Curtea Constituțională în Decizia nr. 511 din 4 iulie 2017, precum și cu Directiva 2001/81 și Regulamentul (UE) 2019/6 referitoare la controlul comercializării cu amănuntul și utilizării produselor medicinale veterinare, precum și comercializarea acestora.

14. Președintele Camerei Deputaților consideră că este total nefondată invocarea de către autorul sesizării a faptului că actul normativ criticat nu reglementează dispoziții tranzitorii referitoare la termene adecvate pentru îndeplinirea noilor obligații impuse de legiuitor, aceste obligații fiind deja existente în cuprinsul legii, noua reglementare nefăcând altceva decât să accentueze importanța acestora prin sublinierea exclusivității pe care medicii veterinari o aveau deja în privința comercializării produselor medicinale veterinare. Având în vedere că Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE, care a intrat în vigoare la 27 decembrie 2019, are ca termen de aplicare obligatoriu pentru statele membre data de 28 ianuarie 2022, se arată că acest termen marchează limita până la care statele membre trebuie

să își armonizeze legislația și nicidecum un termen tranzitoriu pentru îndeplinirea obligațiilor impuse de legiuitor.

15. Președintele Camerei Deputaților consideră că prin obiecția de neconstituționalitate formulată se încalcă art. 61 alin (1) din Constituție, poziția exprimată de autorul sesizării fiind în profund dezacord atât cu rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării, cât și cu procedurile parlamentare aplicabile edictării legilor. Mai mult, autorul sesizării nu ține seama de autoritatea de lucru judecat, motivele invocate de acesta fiind în mare parte similare cu cele invocate în sesizarea care a stat la baza Deciziei nr. 511 din 4 iulie 2017, simpla lectură a acesteia fiind edificatoare pentru lămurirea tuturor aspectelor invocate.

16. **Guvernul** a transmis cu Adresa nr. 5/5.342/2020, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.256 din 13 noiembrie 2020, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este neîntemeiată. Arată că printre principalele modificări aduse de actul normativ criticat se numără obligativitatea desfășurării activității din cadrul farmaciilor veterinare și a punctelor farmaceutice exclusiv în prezența unui medic veterinar și obligativitatea deținerii acționariatului majoritar și a majorității voturilor în cadrul Adunării generale în cazul unităților medical veterinare, modificări justificate de necesitatea existenței un control adecvat al comercializării cu amănuntul și al utilizării produselor medicinale veterinare, aceasta intervenție legislativă reprezentând o expresie a asigurării respectării prevederilor art. 35 alin. (1) și (2) din Constituție. Având în vedere că modificările vor intra în vigoare în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii, Guvernul apreciază că acest termen este suficient pentru ca subiectele de drept să îndeplinească noile obligații impuse de legiuitor.

17. În ceea ce privește criticile referitoare la încălcarea libertății economice, Guvernul apreciază că acestea sunt neîntemeiate, deoarece măsurile impuse sunt proporționale cu scopul urmărit de legiuitor, și anume acela de a proteja atât sănătatea umană, cât și cea animală. Arată că atât Curtea de Justiție a Uniunii Europene, cât și Curtea Constituțională au conchis asupra faptului că exclusivitatea medicilor veterinari cu privire la comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar se justifică din perspectiva importanței valorilor apărute și a gravității consecințelor ce pot apărea în cazul unei soluții legislative diferite.

18. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

19. Actul de sesizare are ca **obiect al criticilor de neconstituționalitate** dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar. Din analiza argumentelor formulate rezultă că autorul sesizării critică în mod punctual dispozițiile art. I pct. 14 cu referire la modificarea art. 28 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 160/1998, pct. 17 cu referire la modificarea art. 37 alin. (3) din Legea nr. 160/1998 și pct. 20 cu

referire la introducerea art. 45¹ alin. (4) în Legea nr. 160/1998, dispoziții care au următorul conținut:

„**Art. I.** — Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 24 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: [...]

14. **Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:** [...]

«(2) *Unitățile medical-veterinare prevăzute la alin. (1), care se înființează și funcționează în baza legislației în vigoare, trebuie să îndeplinească următoarele condiții: [...] d) medicul veterinar sau medicul veterinar asociat trebuie să dețină acționariatul majoritar, precum și majoritatea voturilor în cadrul Adunării generale în cazul unităților medical-veterinare prevăzute la alin. (1) lit. b), excepție făcând unitățile medicale-veterinare care aparțin universităților cu facultăți de medicină veterinară și laboratoarele medical-veterinare private; [...]*»

17. **La articolul 37, alineatele (2)—(12) se modifică și vor avea următorul cuprins:** [...]

«(3) *Activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare se desfășoară exclusiv în prezența unui medic veterinar cu drept de liberă practică, responsabil pentru vânzarea produselor medicinale veterinare, care îndeplinește una din următoarele condiții:*

a) *este administrator al societății comerciale care deține farmacia veterinară, respectiv punctul farmaceutic veterinar;*

b) *este medic veterinar titular al farmaciei veterinare, respectiv al punctului farmaceutic veterinar;*

c) *este angajat cu contract individual de muncă.[...]*»

20. **După articolul 45 se introduc două noi articole, art. 45¹ și art. 45², cu următorul cuprins:** [...]

«(4) *Desfășurarea activității prevăzută la art. 37 alin. (3) fără dovada unui medic veterinar angajat pe bază de contract individual de muncă, inclusiv fișa aferentă postului, se sancționează cu amendă de 10.000 lei și suspendarea activității până la remedierea abaterii. [...]*» [alin. (4) al art. 45¹]

20. Autorul sesizării susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind caracteristicile statului de drept și ale art. 1 alin. (5), în componenta sa privind principiul legalității și principiul securității raporturilor juridice, ale art. 45 privind libertatea economică și ale art. 135 alin. (1) referitor la principiile economiei de piață.

21. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70, sau Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

22. Referitor la *titularul dreptului de sesizare*, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de Avocatul Poporului, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate. Cu privire la *termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional și la obiectul controlului de constituționalitate*, Curtea constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar a fost adoptată, în procedură de urgență, de Camera Deputaților, Cameră decizională, în data de 6 octombrie 2020, a fost depusă, în aceeași zi, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare, în data de 8 octombrie 2020. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 9 octombrie 2020. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 20 de zile, prevăzut de art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, și că legea nu a fost promulgată de Președintele României, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării celor două condiții.

23. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării astfel formulate, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și art. 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

24. Examinând cadrul normativ în domeniul vizat de legea supusă controlului de constituționalitate, Curtea constată că medicina veterinară este una dintre profesiile reglementate sectorial prin Directiva Parlamentului și a Consiliului European 2005/36/CE din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 255 din 30 septembrie 2005. Exercițarea profesiei de medic veterinar este reglementată prin Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 24 martie 2014.

25. Prin art. 4 lit. i) din **Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar** se prevedea că „Profesiunea de medic veterinar are exclusivitate în următoarele domenii de competență: [...] comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar”. Această reglementare a principiului exclusivității s-a întemeiat pe **Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului, de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 311 din 28 noiembrie 2001. Directiva 2001/82/CE prevedea, la art. 66 alin. (1), obligația tuturor statelor membre de a lua măsurile necesare pentru a se asigura că vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare este îndeplinită doar de către persoane autorizate să efectueze această activitate conform legislației naționale. De asemenea, în directivă se menționa faptul că utilizarea și comercializarea medicamentelor veterinare trebuie să fie reglementate și controlate de statele membre, având în vedere faptul că obiectivul esențial al normelor ce reglementează producția și distribuția produselor medicamentoase veterinare trebuie să fie protecția sănătății

publice, stabilind, totodată, prin art. 67, 68, 70 și 72, o serie de reguli și restricții de utilizare și comercializare cu amănuntul a acestora.

26. Cu privire la exclusivitatea conferită medicilor veterinari de art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998, prin **Decizia nr. 511 din 4 iulie 2017**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 4 octombrie 2017, Curtea Constituțională a reținut că aceasta „este o expresie a prevederilor art. 35 alin. (1) și (2) din Constituție, potrivit cărora statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și, în acest scop, trebuie să asigure cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept. Animalele pot fi privite ca o parte constitutivă a unui mediu înconjurător durabil și echilibrat ecologic, protecția acestora fiind încorporată în cadrul mai larg al asigurării condițiilor pentru menținerea unei naturi sănătoase, de care să beneficieze atât generațiile prezente, cât și cele viitoare” (Decizia nr. 511 din 4 iulie 2017, precitată, paragraful 14). Curtea a reținut că „activitățile pe care legiuitorul le dă în competența exclusivă a medicilor veterinari prezintă o importanță deosebită, având un impact direct asupra sănătății animalelor și indirect asupra celei a oamenilor. În considerarea acestor valori ce se urmărește a fi protejate, desfășurarea activităților date de lege în competența medicilor veterinari — inclusiv cea asupra căreia poartă critica de neconstituționalitate în cauza de față — necesită o pregătire teoretică și practică specială, pe care doar persoanele care au obținut diplomă de medic veterinar eliberată de o instituție de învățământ superior o pot dovedi. Absolvirea studiilor academice de medicină veterinară (învățământ universitar desfășurat pe parcursul a 6 ani) reprezintă o garanție pentru dobândirea cunoștințelor de specialitate care conturează un profesionist autentic, apt să acționeze cu responsabilitate și competență pentru prevenirea, combaterea și vindecarea bolilor animalelor. Stabilindu-se prin lege exclusivitatea medicului veterinar în domeniul comercializării și utilizării produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, se conferă profesionalism actului medical-veterinar și se evită riscul ca o persoană lipsită de pregătire de specialitate să exercite competențe proprii unei profesii strict specializate, cu consecința periculoasă a posibilei comiteri a unor greșeli care să afecteze negativ sănătatea animalelor și, consecutiv, pe cea a oamenilor” (paragraful 16). În consecință, Curtea a apreciat că „este justificat ca medicul veterinar să fie cel care să comercializeze produsele biologice, antiparazitare de uz special și medicamentele de uz veterinar, conștientizând responsabilitatea exercițiului actului medical specific, cunoscând necesitatea respectării anumitor scheme de tratament și importanța aprecierii corecte cu privire la compatibilitatea substanțelor active existente în anumite medicamente în cazul asocierilor de tratamente și având permanent în vedere prevenirea riscului accidentelor medicamentoase, în scopul asigurării deopotrivă a sănătății animalelor și a sănătății oamenilor” (paragraful 19).

27. În anul 2017, Guvernul a adoptat **Ordonanța de urgență nr. 70/2017** privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 799 din 10 octombrie 2017. Dispozițiile ordonanței de urgență vizau, la pct. 1 și 2, aspecte privind statutul profesiei de medic veterinar. Prin pct. 3 din ordonanța de urgență s-a dispus modificarea art. 4 lit. i) din Legea nr. 160/1998, în sensul înlocuirii exclusivității în „comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor biologice, antiparazitare de uz special și

medicamentelor de uz veterinar”, printr-o exclusivitate ce vizează în mod limitativ „*prescrierea produselor medicinale veterinare*”. Prin pct. 4 din ordonanța de urgență s-a modificat art. 37 din lege, care are ca obiect de reglementare comercializarea produselor medicinale veterinare din depozite farmaceutice veterinare, puncte farmaceutice veterinare și farmacii veterinare, stipulându-se, la alin. (3), că „*activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare este coordonată de medici veterinari cu drept de liberă practică*”.

28. Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2017 a fost supusă controlului de constituționalitate *a priori*, iar prin **Decizia nr. 51 din 1 februarie 2018**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 157 din 20 februarie 2018, Curtea a respins ca neîntemeiată obiecția formulată. Curtea a reținut că, „din punctul de vedere al dreptului european, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar și legea sa de aprobare intră sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, subsumate Politicii în domeniul liberei circulații a persoanelor și a serviciilor, având ca sediu primar al materiei art. 45, art. 49, respectiv art. 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (T.F.U.E.). Aceste reglementări primare au drept scop garantarea exercitării unei activități economice sau a unei profesii de către cetățeanul unui stat membru, pe teritoriul altui stat decât cel în care și-a dobândit calificările profesionale sau al cărui resortisant este, ca lucrător salariat sau independent, cu titlu permanent sau ocazional, fără a fi supus unui tratament discriminatoriu, în special din rațiuni de cetățenie sau de domiciliu/reședință” (paragraful 65). Totodată, Curtea a mai reținut că „prin introducerea unor prevederi referitoare la organizarea și funcționarea farmaciilor veterinare și a punctelor farmaceutice veterinare se evită apariția unor situații de restricționare a concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și, în același timp, se elimină crearea unor drepturi exclusive în favoarea medicului veterinar de liberă practică în înființarea și deținerea unităților farmaceutice veterinare. Din această perspectivă, Curtea consideră că modificările operate au ca scop asigurarea unei piețe reglementate care să țină seama, pe de o parte, de dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic și, pe de altă parte, de accesul liber al persoanei la o activitate economică, precum și libera inițiativă, în condițiile stabilite prin lege. Or, în acest caz, ținând cont de importanța domeniului vizat, legiuitorul a înțeles să păstreze exclusivitatea medicilor veterinari în ceea ce privește activitatea de prescriere a produselor biologice, antiparazitare de uz special și medicamentelor de uz veterinar, eliminând exclusivitatea cu privire la activitatea de comercializare a acestora, în condițiile în care această piață este una reglementată, supusă autorizării statului, deci controlată de autoritatea publică. Măsura este de natură să asigure un just echilibru între cerințele de interes general referitoare la sănătatea publică și interesul privat referitor la organizarea și funcționarea farmaciilor veterinare și a punctelor farmaceutice veterinare și întrunește exigențele referitoare la caracterul adecvat și necesar realizării scopului pentru care au fost edictate” (paragraful 68). Curtea a concluzionat că „în raport cu prevederile europene mai sus menționate [art. 66 alin. (1) din Directiva 2001/82/CE, n.n.] rezultă că demersul normativ și-a atins finalitatea propusă, prin îndeplinirea condițiilor de fond

cerute de dispozițiile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, așa cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE, consolidând astfel cadrul legislativ național în domeniu”.

29. Ulterior modificărilor legislative operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (C.J.U.E.), prin **Hotărârea din 1 martie 2018, pronunțată în Cauza C-297/16**, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată, în temeiul articolului 267 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, de Curtea de Apel București, în procedura „Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVRO) împotriva Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, cu participarea: Asociației Naționale a Distribuitorilor de Produse de Uz Veterinar din România”, a răspuns la două întrebări preliminare: „1. Se opune dreptul Uniunii Europene unei reglementări naționale prin care se instituie în beneficiul medicului veterinar o exclusivitate de comercializare cu amănuntul și de utilizare a produselor biologice, antiparazitare de uz special și a medicamentelor de uz veterinar?” și „2. În măsura în care o asemenea exclusivitate este în concordanță cu dreptul Uniunii Europene, se opune acesta ca o asemenea exclusivitate să privească inclusiv unitățile prin care intervine respectiva comercializare, în sensul ca acestea să fie deținute în procent majoritar sau exclusiv de medicul veterinar/medicii veterinari?”. Întrebările au fost formulate în fața instanței naționale sesizate cu o cerere de anulare a unui ordin emis de Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, a cărui adoptare avea ca efect, în opinia reclamantului, să suprima obligația potrivit căreia capitalul social al unităților care vând cu amănuntul medicamente de uz veterinar trebuie să fie deținut exclusiv de medici veterinari. Dreptul intern aplicabil speței în cauză era reprezentat de Legea nr. 160/1998, în forma anterioară modificărilor operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017.

30. *Cu privire la prima întrebare*, problema a vizat să se stabilească dacă art. 15 din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care prevede, în favoarea medicilor veterinari, o exclusivitate a comercializării cu amănuntul și a utilizării produselor biologice, a antiparazitarelor de uz special și a medicamentelor de uz veterinar. În speță, C.J.U.E. a constatat că o astfel de reglementare națională care rezervă exercitarea activităților de comercializare cu amănuntul și de utilizare a anumitor produse veterinare doar medicilor veterinari trebuie să îndeplinească cele trei condiții enunțate la art. 15 alin. (3) din această directivă, și anume să fie nediscriminatorie, necesară și proporțională pentru realizarea unui motiv imperativ de interes general (paragraful 54). Curtea a stabilit că reglementarea este nediscriminatorie și necesară, guvernul român indicând că urmărește să garanteze protecția sănătății publice. În ceea ce privește a treia condiție, aceasta implică întrunirea a trei elemente, și anume faptul că cerința trebuie să fie adecvată pentru a garanta îndeplinirea obiectivului urmărit, să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia și să nu fie posibilă înlocuirea acestei cerințe cu o măsură mai puțin restrictivă care permite atingerea aceluiași rezultat. Curtea a reținut „caracterul cu totul special al medicamentelor, efectele terapeutice ale acestora distingându-le în mod substanțial de celelalte mărfuri” (paragraful 59) și „a admis, în particular, că o cerință care vizează rezervarea vânzării medicamentelor anumitor profesioniști poate fi justificată de garanțiile pe care

aceștia le prezintă și de informațiile pe care trebuie să fie în măsură să le ofere consumatorului” (paragraful 60). Curtea a statuat că „exclusivitatea comercializării și a utilizării anumitor substanțe veterinare acordată medicilor veterinari, din moment ce aceștia dispun de cunoștințele și de calitățile profesionale pentru a administra ei înșiși aceste substanțe în mod corect și în cantitatea corectă sau pentru a instrui corect în legătură cu aceste aspecte alte persoane vizate, constituie o măsură adecvată pentru a garanta realizarea obiectivului de protecție a sănătății publice” (paragraful 63). În ceea ce privește condiția ca reglementarea să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat, Curtea a amintit că „protecția sănătății publice ocupă primul loc printre bunurile și interesele protejate de Tratatul UE și că revine statelor membre sarcina de a decide cu privire la nivelul la care intenționează să asigure această protecție, precum și cu privire la modul în care acest nivel trebuie atins. Întrucât acesta poate varia de la un stat membru la altul, este necesar să se recunoască statelor membre o marjă de apreciere” (paragraful 64). În particular, statele membre trebuie să poată lua orice măsură susceptibilă să reducă cât mai mult posibil un risc pentru sănătate, inclusiv pentru aprovizionarea sigură și de calitate a populației cu medicamente (paragraful 65). Or, „nimic în dosarul prezentat Curții nu indică faptul că, prin adoptarea reglementării naționale în discuție în litigiul principal, statul membru în cauză a depășit marja de apreciere care trebuie să îi fie recunoscută în acest domeniu” (paragraful 67). Cu privire la lipsa unor măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat, Curtea a reținut că, „deși alți profesioniști pot dispune de cunoștințe foarte aprofundate în ceea ce privește proprietățile diferitor componente ale medicamentelor de uz veterinar, nimic nu indică faptul că ei au o formare specială adaptată la sănătatea animalelor. Astfel, nu rezultă în mod evident că măsura [înlocuitoare, n.n.] propusă de Comisie este susceptibilă să asigure același rezultat ca măsura prevăzută de o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal” (paragrafele 69 și 70). Mai mult, Curtea a considerat că, „ținând seama de marja de apreciere de care dispun statele membre, acestea din urmă pot aprecia că o prescripție medicală, ca atare, nu este suficientă pentru a înlătura riscul ca medicamentele astfel prescrise să fie administrate în mod incorect sau în cantitate incorectă” (paragraful 71). În concluzie, C.J.U.E. a constatat că *articolul 15 din Directiva 2006/123/CE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care prevede, în favoarea medicilor veterinari, o exclusivitate a comercializării cu amănuntul și a utilizării produselor biologice, a antiparazitarelor de uz special și a medicamentelor de uz veterinar.*

31. *Cu privire la a doua întrebare care a vizat stabilirea faptului dacă art. 15 din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care impune ca unul sau mai mulți medici veterinari să dețină în exclusivitate sau cel puțin în proporție majoritară capitalul social al unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar, C.J.U.E. a constatat că, întrucât norma națională prevede ca totalitatea capitalului unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar să fie deținută exclusiv de medici veterinari, nefiind menționată ipoteza deținerii în proporție majoritară, trebuie să se răspundă la întrebare numai în măsura în care vizează compatibilitatea cu dreptul Uniunii a unei reglementări naționale care impune o deținere exclusivă, de către unul sau mai mulți medici veterinari, a*

capitalului unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar.

32. În analiza sa, Curtea a pornit de la premisa că o reglementare națională care prevede o astfel de cerință referitoare la calitatea deținătorilor părților sociale ale unității în cauză nu poate fi considerată compatibilă cu norma de drept european decât dacă îndeplinește cele trei condiții enunțate în cuprinsul acesteia din urmă. Astfel, Curtea a reținut că prima dintre condiții, care se referă la *lipsa unei discriminări* pe motive de cetățenie sau naționalitate, și cea de-a doua, care se referă la *necesitatea reglementării* în cauză, respectiv garantarea administrării unităților care comercializează cu amănuntul medicamentele de uz veterinar să fie controlată eficient de medici veterinari în scopul protecției sănătății publice, sunt îndeplinite (paragrafele 77—80). În ceea ce privește a treia condiție referitoare la *proporționalitatea* cerinței menționate, Curtea a statuat că aceasta impune, în primul rând, ca reglementarea în discuție să fie adecvată să garanteze realizarea obiectivului pe care îl urmărește. Ținând seama de marja de apreciere de care dispune un stat membru, „acesta poate aprecia că, în cazul în care nevetinariii sunt în poziția de a exercita o influență asupra administrării unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar, există un risc ca aceștia să adopte strategii economice susceptibile să aducă atingere obiectivului aprovizionării sigure și de calitate a deținătorilor de animale cu medicamente, precum și independenței medicilor veterinari care intervin în cadrul acestor unități, în special prin faptul că îi incită să comercializeze medicamente a căror stocare nu mai este rentabilă sau prin recurgerea la reduceri ale cheltuielilor de funcționare” (paragraful 82). Având în vedere că „medicii veterinari [...] sunt supuși, spre deosebire de operatorii economici nevetinariii, unor norme deontologice care vizează moderarea urmăririi profitului, astfel încât interesul lor legat de realizarea unui profit poate fi temperat de răspunderea care le revine, dat fiind că o eventuală încălcare a normelor legale sau deontologice pune în pericol nu numai valoarea investiției lor, ci și propria existență profesională” (paragraful 84), Curtea a concluzionat că reglementarea națională „este aptă să reducă un asemenea risc și să garanteze astfel realizarea obiectivului pe care îl urmărește” (paragraful 83). Condiția referitoare la proporționalitatea măsurii adoptate impune, în al doilea rând, ca cerința potrivit căreia capitalul unei unități care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar trebuie să fie deținut exclusiv de medici veterinari să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului vizat și, în al treilea rând, să nu poată fi înlocuită cu alte măsuri mai puțin restrictive care permit atingerea aceluiași rezultat. Curtea a constatat că, deși „un stat membru poate împiedica în mod legitim ca operatorii economici nevetinariii să fie în poziția de a exercita o influență determinantă asupra administrării unor unități care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar, obiectivul evocat [...] nu poate justifica înlăturarea completă a acestor operatori de la deținerea capitalului unităților menționate, atât timp cât nu este exclus ca medicii veterinari să poată exercita un control efectiv asupra acestor unități chiar și în ipoteza în care aceștia nu ar deține totalitatea capitalului unităților menționate, în măsura în care deținerea de către nevetinariii a unei părți limitate a acestui capital nu ar împiedica în mod necesar un astfel de control. Prin urmare, o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului pe care îl urmărește” (paragraful 86). Curtea a mai menționat că, deși, „în principiu, considerațiile care prevalează în domeniul

medicamentelor de uz uman pot fi transpuse în domeniul comercializării medicamentelor de uz veterinar, marja de apreciere care trebuie să fie recunoscută statelor membre în vederea asigurării calității aprovizionării cu medicamente de uz veterinar și a independenței medicilor veterinari care intervin în cadrul unor unități care comercializează asemenea medicamente este mai restrânsă decât cea de care pot beneficia în alte sectoare mai strâns legate de protecția sănătății umane și nu poate, așadar, să se extindă până la excluderea oricărei participări a neveterinarilor la capitalul unor astfel de unități” (paragraful 88). În consecință, C.J.U.E. a statuat că „*articolul 15 din Directiva 2006/123 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care impune deținerea în exclusivitate de către unul sau mai mulți medici veterinari a capitalului social al unităților care comercializează cu amănuntul medicamente de uz veterinar*” (paragraful 89).

33. Ulterior, în data de 11 decembrie 2018, la nivelul Uniunii Europene a fost adoptat **Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 4/43 din 7 ianuarie 2019. Regulamentul cuprinde dispoziții generale și norme privind cererile pentru autorizațiile de comercializare a produselor medicinale veterinare, autorizațiile de comercializare valabile în întreaga Uniune Europeană, dispoziții privind produsele medicinale veterinare homeopate, livrarea și utilizarea produselor medicinale veterinare, inspecțiile și controalele efectuate de autoritățile competente. Cu privire la vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare și păstrarea evidențelor, actul european prevede la art. 103 alin. (1) și (6) că „*Normele privind vânzarea cu amănuntul a produselor medicinale veterinare se stabilesc prin dreptul intern, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul regulament*”, iar „*Statele membre pot impune condiții, justificate din motive de protecție a sănătății publice, a sănătății animalelor sau a mediului, cu privire la comerțul cu amănuntul cu produse medicinale veterinare desfășurat pe teritoriul lor, sub rezerva conformității condițiilor respective cu dreptul Uniunii și în măsura în care condițiile respective sunt proporționale și nediscriminatorii*”. De asemenea, cu privire la prescripțiile veterinare, art. 105 prevede că „*Prescripția veterinară pentru un produs medicinal antimicrobian pentru metafilaxie se eliberează numai după diagnosticarea unei boli infecțioase de către un medic veterinar*” [alin. (1)], „*Prin derogare de la articolul 4 alineatul (33) [care prevede că «prescripție veterinară înseamnă un document eliberat de un medic veterinar pentru un produs medicinal veterinar sau pentru un medicament de uz uman în vederea utilizării acestuia la animale», n.n.] și de la alineatul (3) din prezentul articol, un stat membru poate permite ca o prescripție veterinară să fie emisă de către un profesionist, altul decât un medic veterinar, care este calificat în acest sens în conformitate cu dreptul intern în vigoare la data intrării în vigoare a prezentului regulament. Prin astfel de prescripții sunt valabile numai în statul membru respectiv și nu se pot prescrie produse medicinale antimicrobiene și nici alte produse medicinale veterinare în cazul cărora este necesară diagnosticarea de către un medic veterinar*” [alin. (4)].

34. Ca urmare a pronunțării Hotărârii C.J.U.E. din 1 martie 2018, în cauza C-297/16, și a adoptării de către Parlamentul European și Consiliul a Regulamentului (UE) 2019/6, Parlamentul național adoptă **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**, care prevede,

printre altele, (i) revenirea la soluția legislativă anterioară modificării operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017, în ceea ce privește exclusivitatea medicilor veterinari în comercializarea cu amănuntul și utilizarea produselor medicinale veterinare, și (ii) introducerea condiției ca, în cadrul unităților medical-veterinare organizate ca societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, medicul veterinar sau medicul veterinar asociați să dețină acționariatul majoritar, precum și majoritatea voturilor în adunările generale, modificări legislative criticate în *cauza supusă prezentului control de constituționalitate*.

35. Ca o chestiune prealabilă controlului, având în vedere contextul normativ, național și european, împrejurarea că, anterior modificărilor operate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017 asupra Legii nr. 160/1998, Curtea Constituțională a analizat unele dispoziții ale legii, constatând conformitatea lor cu Legea fundamentală, precum și că modificările operate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017 au fost, de asemenea, supuse controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională constatând și în cazul acestora conformitatea lor cu Constituția, nu împiedică legiuitorul ca, în considerarea unor argumente precum cele înfățișate în prealabil, în cadrul marjei proprii de apreciere, să modifice aceste dispoziții, în procedura de transpunere a legislației europene, asigurând conformitatea dreptului intern cu actele obligatorii ale Uniunii Europene, în temeiul art. 148 din Constituție. Noile reglementări pot fi supuse controlului de constituționalitate (cauza de față fiind un exemplu în acest sens), instanța constituțională având competența de a se pronunța asupra modului în care legiuitorul a respectat procedurile de legiferare și drepturile și libertățile fundamentale prevăzute în Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 51 din 1 februarie 2018, paragraful 71).

36. *Cu privire la primul aspect*, Curtea reține că, odată cu modificarea art. 4 din Legea nr. 160/1998, prin introducerea lit. I), în sensul revenirii la soluția legislativă care a produs efecte juridice de la data intrării în vigoare a Legii nr. 160/1998, respectiv 6 august 1998, până la 5 octombrie 2017, când a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2017, legiuitorul modifică, în mod implicit, și dispozițiile art. 37 alin. (3) din Legea nr. 160/1998 în sensul că activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și al punctelor farmaceutice veterinare se desfășoară „*exclusiv în prezența unui medic veterinar cu drept de liberă practică*”, iar nu doar „în coordonarea” acestuia, așa cum prevede norma în vigoare. Mai mult, legiuitorul introduce în lege reglementări referitoare la faptele care constituie contravenții și regimul de sancționare a acestora, prevăzând expres, la art. 45¹ alin. (3), că „*Desfășurarea activității prevăzută la art. 37 alin. (3) fără dovada unui medic veterinar angajat pe bază de contract individual de muncă, inclusiv fișa aferentă postului, se sancționează cu amendă de 10.000 lei și suspendarea activității până la remedierea abaterii*.”

37. *Cu privire la cel de-al doilea aspect*, Curtea observă că legiuitorul modifică dispozițiile art. 28 din Legea nr. 160/1998, reglementând posibilitatea medicului veterinar cu drept de liberă practică de a opta în vederea exercitării profesiei pentru una dintre formele de organizare: (i) fie ca *persoană fizică care exercită în mod independent o profesie liberală*, caz în care formele de exercitare a profesiei sunt cabinetul medical-veterinar individual de consultanță, cabinetul medical-veterinar individual de asistență, respectiv cabinete medical-veterinare asociate, (ii) fie ca *persoană juridică — societate reglementată de Legea societăților nr. 31/1990*, care are obiect principal de activitate activității veterinare, caz în care formele de exercitare a profesiei sunt cabinetul medical-veterinar de consultanță,

cabinetul medical-veterinar de asistență, clinica veterinară, spitalul veterinar, centrul veterinar specializat, unitatea farmaceutică veterinară pentru comercializarea cu amănuntul (farmacie veterinară sau punct farmaceutic veterinar) și laboratorul medical-veterinar privat. În ceea ce privește această a doua formă de exercitare a profesiei, respectiv unitatea medical-veterinară organizată ca societate reglementată de Legea nr. 31/1990, legiuitorul a impus, printre condițiile de înființare și funcționare, *obligația ca medicul veterinar sau medicii veterinari asociați să dețină acționariatul majoritar, precum și majoritatea voturilor în cadrul adunării generale a societății*, în condițiile în care legea în vigoare prevede, doar cu privire la înființarea și funcționarea depozitelor farmaceutice veterinare, a farmaciilor veterinare și a punctelor farmaceutice veterinare în baza Legii nr. 31/1990, posibilitatea ca o cotă din capitalul social, indiferent de mărimea acestei cote, să fie deținută de un medic veterinar.

38. Cu privire la cele două aspecte menționate, Avocatul Poporului formulează critici de neconstituționalitate din perspectiva omisiunii legiuitorului de a reglementa norme tranzitorii prin care să se stabilească termene adecvate în care destinatarii reglementării în materie să se conformeze noilor obligații impuse de legiuitor.

39. Analizând obiecția de neconstituționalitate formulată, Curtea observă că, ***prin aplicarea noului act normativ, unitățile medical-veterinare care au fost înființate și funcționează în temeiul și cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare sunt puse în fața unei reglementări care le impune condiții de funcționare noi***. Pe de o parte, profesiunea de medic veterinar dobândește exclusivitate în domeniul comercializării cu amănuntul și al utilizării produselor medicinale veterinare, iar activitatea din cadrul farmaciilor veterinare și punctelor farmaceutice veterinare trebuie să se desfășoare exclusiv în prezența unui medic veterinar cu drept de liberă practică. Nerespectarea noilor condiții legale (nedovedirea angajării unui medic veterinar pe bază de contract individual de muncă) se sancționează contravențional cu amendă de 10.000 lei și cu suspendarea activității până la remedierea abaterii. Pe de altă parte, de la data intrării în vigoare a noilor reglementări, toate unitățile medical-veterinare organizate ca societăți în baza Legii nr. 31/1990 au obligația să facă dovada deținerii acționariatului majoritar, precum și a majorității voturilor în cadrul adunării generale a societății de către un medic veterinar sau medici veterinari asociați. ***Toate aceste modificări în structura unităților medical-veterinare presupun operațiuni care implică modificarea actelor de înființare a cabinetelor medical-veterinare***, respectiv a certificatelor de înregistrare în Registrul unic al cabinetelor medical-veterinare, cu sau fără personalitate juridică, ce se întocmesc la consiliile județene, respectiv al municipiului București, după aprobarea lor de către Biroul executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari, certificate necesare pentru obținerea autorizației de funcționare a cabinetului [art. 32 alin. (1) din Legea nr. 160/1998]. În ceea ce privește depozitele farmaceutice veterinare, farmaciile veterinare și punctele farmaceutice veterinare care s-au înființat în baza Legii societăților nr. 31/1990, ***noua reglementare impune modificarea actului constitutiv al societății sub aspectul structurii acționariatului și a ponderii voturilor în cadrul adunării generale a societății, precum și a autorizației/înregistrării sanitar-veterinare*** emise de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, prin direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, emise în temeiul art. 37 alin. (4) din Legea nr. 160/1998.

40. Curtea observă că modificările preconizate prin intrarea în vigoare a noilor reglementări vizează aspecte ce țin de *libertatea economică* (art. 45 din Constituție), de obligația statului de a lua măsuri pentru asigurarea *sănătății publice* [art. 34 alin. (2) din Constituție], precum și de a asigura *libertatea comerțului și protecția concurenței loiale* [art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție]. În scopul creării unui mediu concurențial și a unei piețe interne competitive, este garantat, la nivel constituțional, principiul libertății economice care, împreună cu libera inițiativă, constituie fundamentul economiei de piață. Or, este necesar ca aceste drepturi fundamentale să fie garantate infraconstituțional, printr-o legislație previzibilă și coerentă, care să asigure stabilitatea raporturilor juridice existente în domeniul reglementat al profesiei de medic veterinar.

41. În ceea ce privește *principiul previzibilității legii*, Curtea observă că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate. Referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane — care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate — să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, Hotărârea din 23 septembrie 1998, pronunțată în Cauza *Petra împotriva României*), iar cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*). Chiar dacă noile condiții impuse operatorilor economici furnizori de servicii medical-veterinare se justifică din perspectiva importanței valorilor apărute prin intermediul acestor prevederi și a gravității consecințelor ce pot apărea în cazul unor soluții legislative diferite, Curtea constată că ***impunerea de reguli noi fără reglementarea unei soluții legislative pentru situația tranzitorie și a unui termen adecvat și rezonabil care să permită destinatarilor normei să răspundă noilor cerințe legislative demonstrează lipsa de previzibilitate și de coerență legislativă și este contrară principiului securității raporturilor juridice civile care constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept***. Omisiunea de a reglementa norme tranzitorii menite să asigure coerența cadrului normativ aplicabil în domeniu reprezintă, astfel, o încălcare a exigențelor constituționale care consacră principiul securității juridice și a principiului încrederii legitime, principii care impun legiuitorului limite în activitatea de modificare a normelor juridice, limite care să asigure stabilitatea regulilor instituite. Referitor la principiul stabilității/securității raporturilor juridice, prin Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008, Curtea Constituțională a reținut că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. În legătură cu acest principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că „unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice” (Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza *Androne împotriva României*, Hotărârea din 7 octombrie 2009, pronunțată în Cauza *Stanca*

Popescu împotriva României). Curtea europeană a mai statuat că, „odată ce Statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil **insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții**” (Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza *Păduraru împotriva României*, Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza *Beian împotriva României*). Curtea Constituțională, prin jurisprudența sa, precum și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată în Cauza *Beyeler împotriva Italiei*, Hotărârea din 23 noiembrie 2000, pronunțată în Cauza *ex-regele Greciei și alții împotriva Greciei*, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Fener Rum Patrikliği împotriva Turciei*) au statuat că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, conducând la caracterul de *lex certa* al normei (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea **trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului**.

42. Nu în ultimul rând, potrivit art. 26 teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, „*Proiectul de act normativ trebuie să cuprindă soluții legislative pentru situații tranzitorii, în cazul în care prin noua reglementare sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a noii reglementări*”. Or, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și

conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare. Totodată, s-a reținut că trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „*Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției*”, și cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, „*în România, respectarea [...] legilor este obligatorie*”. Astfel, Curtea a constatat că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 232 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 727 din 15 noiembrie 2001, Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 27 ianuarie 2015, Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 16 februarie 2016, sau Decizia nr. 214 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 3 iunie 2019).

43. Având în vedere că legiuitorul nu a însoțit modificările prin care adaugă noi condiții pentru înființarea și funcționarea unităților medical-veterinare cu norme tranzitorii exprese, menite să asigure previzibilitate și certitudine modului de conformare la noile cerințe legale, în lipsa elementelor de circumstanțiere menționate mai sus, precum și a unui termen rezonabil în care destinatarii normelor să se adapteze noilor prescripții legale în scopul asigurării continuității în activitatea economică, **Curtea constată că legea astfel modificată a fost adoptată cu încălcarea principiului securității juridice și a principiului legalității, consacrate de art. 1 alin. (5) din Constituție**.

44. Întrucât omisiunea de a reglementa norme tranzitorii vizează aplicarea noilor dispoziții cu privire la unitățile medical-veterinare înființate cu respectarea dispozițiilor legale, care funcționează cu respectarea cadrului legal în vigoare, **viciul de neconstituționalitate se răsfrânge asupra întregului act normativ, astfel încât Curtea urmează să constate neconstituționalitatea legii supuse controlului, în ansamblul său**.

45. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 noiembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

ORDIN

privind aprobarea Listei apelor minerale naturale recunoscute în România

În temeiul prevederilor art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 5 alin. (1) din Normele tehnice de exploatare și comercializare a apelor minerale naturale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.020/2005, cu modificările și completările ulterioare, și al Referatului nr. 301.101 din 30.06.2020,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Lista apelor minerale naturale recunoscute în România, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse

Minerale nr. 232/2020 privind aprobarea Listei apelor minerale naturale recunoscute în România, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 641 din 21 iulie 2020.

Art. 3. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Nicolae Turdean

București, 13 ianuarie 2021.
Nr. 7.

ANEXĂ

LISTA apelor minerale naturale recunoscute în România

Nr. crt.	Denumirea comercială	Denumirea sursei	Locul de exploatare
1.	ALPINA BORȘA	Izvorul nr. 1 bis, Izvorul nr. 2	Baia Borșa (județul Maramureș)
2.	AMFITEATRU	Izvorul 3 Copou	Iași (județul Iași)
3.	APA CRAIULUI	Izvorul nr. 5 Gâlgoaie	Dâmbovicioara (județul Argeș)
4.	AQUATIQUE	Izvorul Bușteni	Bușteni (județul Prahova)
5.	AQUA CARPATICA	Izvorul Băjenaru	Păltiniș (județul Suceava)
6.	AQUA CARPATICA	Izvorul Haja	Păltiniș (județul Suceava)
7.	AQUA CARPATICA	F2 Păltiniș	Păltiniș (județul Suceava)
8.	AQUA CARPATICA	Izvorul Ichim nr. 1, Izvorul Ichim nr. 4	Gălăuțaș, comuna Bilbor (județul Harghita)
9.	AQUA CARPATICA	Aqua 2	Gălăuțaș, comuna Bilbor (județul Harghita)
10.	AQUA CARPATICA	Aqua 3	Bilbor (județul Harghita)
11.	AQUA CARPATICA	Aqua 4	Bilbor (județul Harghita)
12.	AQUA CARPATICA	Aqua	Broșteni (județul Suceava)
13.	AQUA SARA	F 4750	Boholt (județul Hunedoara)
14.	AQUA VITAL	Sacoșu Mare	Sacoșu Mare (județul Timiș)
15.	APĂ MINERALĂ NATURALĂ CARBOGAZOASĂ STOICENI MARAMUREȘ	Sursa F1	Stoiceni Târgu Lăpuș (județul Maramureș)
16.	ARMONIA STAREA TA DE BINE	F2 Măieruș	Măieruș (județul Brașov)
17.	ARTESIA	FH Artezia 3	Sânsimion (județul Harghita)
18.	BĂILE LIPOVA	F11	Lipova (județul Arad)
19.	BIBORȚENI	F8	Biborțeni (județul Covasna)
20.	BIBORȚENI	F9	Biborțeni (județul Covasna)

Nr. crt.	Denumirea comercială	Denumirea sursei	Locul de exploatare
21.	BIBORȚENI	F1 SNAM	Perimetru Biborțeni Bățani, localitatea Biborțeni (județul Covasna)
22.	BILBOR	F1 SNAM	Bilbor (județul Harghita)
23.	BILBOR	Q1	Bilbor (județul Harghita)
24.	BODOC	Izvorul Mathild, F13 RAMIN	Bodoc (județul Covasna)
25.	BORSEC	Borsec	Borsec (județul Harghita)
26.	BORSEC	Făget BORSEC	Borsec (județul Harghita)
27.	BUCOVINA	C7	Dorna Candrenilor (județul Suceava)
28.	BUCOVINA	F4 SNAM ROȘU	Perimetrul Roșu—Vatra Dornei, localitatea Roșu (județul Suceava)
29.	BUCOVINA	F2 RAMIN ROȘU	Perimetrul Roșu—Vatra Dornei, localitatea Roșu (județul Suceava)
30.	BUCOVINA	F3	Dealul Ulm (județul Suceava)
31.	BUCOVINA	F3 bis	Dealul Ulm (județul Suceava)
32.	BUCOVINA	F3 și F3 bis	Dealul Ulm (județul Suceava)
33.	BUZIAȘ	FII bis	Buziaș (județul Timiș)
34.	CARPATINA	C1	Domogled—Băile Herculane (județul Caraș-Severin)
35.	CARPATINA	F.1. ISLGC	Toșorog (județul Neamț)
36.	CARPATINA	F20 B	Lipova (județul Arad)
37.	CERTEZE	Certeze	Certeze (județul Satu Mare)
38.	CEZARA	F4	Băcăia (județul Hunedoara)
39.	CHEILE BICAZULUI	Bicazul Ardelean (forajul FH1)	Bicazul Ardelean (județul Neamț)
40.	CORA	F1 SNAM	Malnaș Băi (județul Covasna)
41.	CRISTALINA	FI ISPIF	Sâncrăieni (județul Harghita)
42.	CRISTALUL MUNȚILOR	Izvorul Pârâul Rece	Vama Buzăului (județul Brașov)
43.	DORNA	FH2 Floreni, FH3 Floreni	Dealul Floreni (județul Suceava)
44.	DORNA	F5	Poiana Vinului (județul Suceava)
45.	DORNA IZVORUL ALB	Captarea 1, Captarea 2, Captarea 2bis, Captarea 2a, Captarea 2b, Captarea 3, Izvor 5, Izvor 6, Izvor 7, Izvor 10, Foraj 11A, Foraj F1bisVB	Dorna Candrenilor (județul Suceava)
46.	HERA	Izvorul Hera (Cuciului)	Budureasa (județul Bihor)
47.	HERCULANE	C2	Domogled—Băile Herculane (județul Caraș-Severin)
48.	IZVORUL ALPIN	Izvorul Alpin	Bicaz Chei (județul Neamț)
49.	IZVORUL CETĂȚII CRIZBAV	Izvor	Crizbav (județul Brașov)
50.	IZVORUL MINUNILOR	Izvorul Minunilor	Stâna de Vale (județul Bihor)
51.	IZVORUL MUNTELUI	Izvorul Muntelui	Comuna Bicaz Chei (județul Neamț)
52.	KEIA	Izvorul Zăganului	Ciucaș (județul Prahova)
53.	LIPOVA	F8E, F9 bis	Lipova (județul Arad)
54.	LITHINIA	Forajul FH 2	Parhida (județul Bihor)
55.	NATURIS	FH1	Miercurea-Ciuc (județul Harghita)
56.	OAȘ	Certeze Negrești I	Negrești (județul Satu Mare)
57.	PERENNA PREMIER	Calina I	Dognecea (județul Caraș-Severin)
58.	PERLA APUSENILOR	FH2 Chimindia	Chimindia—Deva (județul Hunedoara)
59.	PERLA COVASNEI	F1 SNAM	Târgu Secuiesc (județul Covasna)
60.	PERLA HARGHITEI	F1 SNAM, F2 SNAM	Sâncrăieni (județul Harghita)
61.	PERLA HARGHITEI	FH2 Sântimbru	Sântimbru (județul Harghita)
62.	PERLA HARGHITEI	FH Artezia 1	Sânsimion (județul Harghita)

Nr. crt.	Denumirea comercială	Denumirea sursei	Locul de exploatare
63.	PERLA HARGHITEI	FH Artezia 2	Sânsimion (județul Harghita)
64.	POIANA NEGRII	F d	Poiana Negrii (județul Suceava)
65.	POIANA NEGRII	F2bPN, F3PN, F1cPN	Negrișoara—Poiana Negrii (județul Suceava)
66.	RARĂUL	Puțul Lebeș, FH1	Fundul Moldovei (județul Suceava)
67.	ROUA MUNȚILOR	F2 SNAM	Dorna Candrenilor (județul Suceava)
68.	SAGUARO	F3 ISPIF	Târgu Secuiesc (județul Covasna)
69.	SESTINA	Șeștina	Valea Sardului (județul Mureș)
70.	SPRING HARGHITA	FH2M	Miercurea-Ciuc (județul Harghita)
71.	STÂNCENI	Stânceni	Stânceni (județul Mureș)
72.	STÂNCENI	Ciobotani	Ciobotani (județul Mureș)
73.	TIVA HARGHITA	F8 ISPIF	Sâncrăieni (județul Harghita)
74.	TUȘNAD	Tușnad	Tușnad (județul Harghita)
75.	TUȘNAD	FH 35 bis	Tușnad (județul Harghita)
76.	VALEA BRAZILOR	F7	Biborțeni (județul Covasna)
77.	VÂLCELE	Elisabeta	Vâlcele (județul Covasna)
78.	VREAU DIN ROMÂNIA	F6 ISPIF	Boholt (județul Hunedoara)
79.	ZIZIN	Sursele Zizin	Zizin, comuna Târlungeni (județul Brașov)

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

